

OVIDIU

PRIMA

REVISTĂ LITERARĂ DOBROGEANĂ

APARE LUNAR

Redacția și Administrația: Str. DECEBAL 5

Director, PETRU VULCAN

ABONAMENTUL

Un an în țară . . . Lei 6 Un an străinătate Lei 10
 Jum. an " Lei 3 Jum. an " Lei 5

UN NUMĂR DE BANI

SUMARUL

Vae parvis (poemă) de **Nuși Tufiu**. — De la Palat (schită) **I. Dascăl**. — Chemare, **I. Petrovič**. — Fior de viață, **Rădulescu-Niger**. — Frunza verde de trifoi, **D-ra Atena Gregoriu**. — Idealuri, **Dionisie Steica**. — Crâiasa mării, **D-ra Maria Popescu**. — Din viața Românilor Macedoneni, **N. Bățaria**. — O vedenie (poesie) **Const. G. Brădețeanu**. — Snoavă, **Gh. Diaconescu**. — Povete (poesie) **P. Danișescu**. — Candelă Dobrogei, Spectacole, Cronica, Bibliografia, Premiile revistei Ovidiu, Redacția.

Ilustrații: Monumentul francez de la cimitirul vechiu din Constanța și Catedrala din Constanța.

CONSTANȚA

TIPOGRAFIA „OVIDIU” H. VURLIS

1903

Colaboratorii Revistei „Ovidiu”

Florian J. Becescu, Rădulescu-Niger, Nuși Zulu, G. Murnu, G. Zutoveanu, J. Dușcian, Dionisie Stoica, Opran Potârcă, D-na Nusy P. Vulcan, Dem. D. Stoenescu, N. Bașaria, P. Danielescu, Crușu-Delasăliște, Eleonora J. Predescu-Nour, N. C. Sari, Șt. Tușescu, Renert, C. Brădețeanu, N. Pecetescu, Alin, Marcelina.

MULȚUMIRE

Aducem călduroasele noastre mulțumiri persoanelor mai jos notate, cari au bine-voit a ne trimite costul abonamentului pe anul 1903 după cum urmează :

Pe un an

D. Scariat Vărnab, Prefect de Constanța, pentru donațiune, D-l General Vasiliu Nasturel, Onor. Clubul civil Ovidiu, Onor. Clubul Comercial, Onor. Direcția Hotel Carol I, D. Oranescu, Paspati, Virgil Andronescu, Cociu Gheorghiu, Paul Pașa, revisor, C. G. Constantin de, farmacist, V. Vlasi, inginer, C. Stanescu, Lt. I. Petrescu, Loco, Paun N. Julescu, primar, Mihail Nediu și Engi. Anghel, A. Arlăc; G. Budac, Gârlița; An. G. Hrițcu, Lipnița; C. Constantinescu și N. Durat, pictor, Ghinvenlia; Belcic, Canara; Stavru Hristea și N. Iordan, Murfatlar; Petru Paicu, șef de gară, Ișalnița, Serafim Angelescu din Caracal, Matzuchi, contabil, Vasile Toma, Pr. Șeremetescu Bugeac, Dobroviciu Minister Finanțe, Leonte picher, Capitan Alexandru Costescu, C. Tibacu, Medgedia; I. G. Stancu, I. A. Popa, I. R. Pascu și Th. Nicolescu, Gargalac, Dobrogea, P. S. S. Valerian Chirița, Sf. Metropolie, București, D-soara Nella Ștefanescu, Craiova, Inginer Opran Potârcă, Filiași, An. Th. Cheale, farmacist, Giurgiu, G. M. Cosmescu, G. Meșcu, avocat, P. G. Marinescu și D-na Epifania Dimirache, T-Magurele, V. G. Hrițcu, Dorohoi, C. Iureș și I. Culescu, Băilești, G. Ionescu, Peatra-Neamț, D-ra Alina Tisescu, Ef. Cernea, Institutoare, Barlad, Dr. Emanoilescu, R-Vâlcea, Jacovici și Teohari Nicolau, Cernavoda, S. P. Mavrojani, D. Barbulescu, Loco, G. Diaconescu, Miroslăvești, P.

Damaschiu, Gargalac, Arhiepiscop, Asarlac, I. Roman Avocat, Popescu, Controlor, I. Răureni, Achile Gheorghiu, profesor, Draniceni, șef de gară, Bek, picher, Hristu Costa, D. Postelnicu, cotetar, Nița Filip, comerciant.

Pe șase luni

Vagner Otto, N. Sari, Mihailof, Fănănescu, G. Diaconu, Titorian și Nae Moloiu, Loco, C. Vidrașcu, Carol I; D. Banescu, inginer; C. Antonescu; Iorgu Dobrescu și Ion P. Voiculescu, Cuzgun; G. Popescu, Caranlac; D-soara Natalia Vocaride, invetatoare; V. Ciomofol, Hr. Georgescu, Livezeanu, He Virgiliu și Grigorie Popescu, invetatori; H. Nalbant, Techirghiol; T. Vasilescu, Murfatlar, Dobrogea, A. Trifolescu, M. Videscu, A. Anagnosti și D-ra Zoe Părvulescu, T-Magurele, Sabaresi, Buzeu, D. Florian, Băilești, Teodorof, Profesor, Sava Micșu, N. Alexandrescu, Iorgovici, Barbieri Costica, Șt. Tușescu, I. Părvulescu, invetatori, Tr. Fortun, avocat, G. Cornea, Avram Mareu, Ion Tanta, avocat, D-soara Vasilica Busulec, telefon Central; I. Ivanciu Popescu, casier Carol I.

ÎNȘTIINȚĂRI

Representantul și casierul revistei *Ovidiu* pentru județul Constanța, care are drept a încasa și a libera chitanțe din condica à souche, este amicul nostru C. G. Lumezeanu, vechiul secretar al cercului Ovidiu, acela căruia i se datorează epoca de înflorire a revistei „Ovidiu”.

Diracțiunea.

Din cauze neprevăzute strecurându-se câte-va erori de tipar în articolul D-lui Bașaria, cerem scuze cititorilor și autorului.

În vedere că eu No. 7 intrăm în semestrul al 2-lea, rugăm pe stimații

noștri abonati să-și facă și ei datoria față de noi, achitându-ne costul abonamentului de 6 lei.

Reviste și ziare primite la Redacția

„Revista Idealista”, „Aurora”, „Sanatatea”, „Albina”, „Revista Poporului”, „Învierea”, „Sedetoarea”, „Propășirea”, „Viitorul”, „Artelor”, „Speranța”, „Familia”, „Revista Idei”, „Sfaturi”, „Românul” și Revistele „Lumina” și „Fratillea” Macedo-române, „Revista Teatrelor” și „Școala Secundară”, Ziare: „Epoca”, „Cronica”, „Liberalul”, „Paloda”, „Vocea Tutovei”, „Dreptatea”, „Patria”, și „Legalitatea”, „Ancora”, „Deșteptarea”, „Românul de la Pind”, „Strejerul”, „Luceafărul” și „Poporul Român” din Pesta.

OVIDIU

PRIMA REVISTA LITERARA DOBROGEANA

Director fondator: PETRU VULCAN

VAE PARVIS!

Un sgomot surd și jalnic în valuri meruți vine
Ca sgomotul de mare bătută de furtună:
E lăstemele acelor ce 'n lacrimi și 'n suspine
Petrec a lor viața lipsită de-ori ce bine
Când alții sorb pahare de ferice pline
Și simfonii de muzici dormind frumos le sună.

Ei mulți sînt ca nisipul și palidți ca durerea,
Iar ochii stinși ca moartea în friguri le-ard de loala
Trisți, istoviți în munca își află mîngăierea,
Și vaete amare le este 'ntreaga averea,
De mult pierdut-au dinși speranța și placerea
Hranindu-se cu plînsul, nevoi și pămte goala.

De cînd se 'nvîrte globul așa e omenirea,
Bogații ne tîn predici de basme 'nșelătoare,
Cînd ai ce-ți trebuiește ai toată fericea,
Ba încă după moarte te-așteaptă nemurirea —
Traînd, cummi de rose, splendoarea, strelucirea,
Saracul rupt și 'n zdrențe de foame neagră moare.

Ori unde se duc slabii în veci povestea-i tristă
Ca trebuie să fie ca vita ce muncește,
Cine-ar putea să ție a miserilor lista,
Speranța pentru dinși vr'odată nu există
Mara de credința amara, pesimistă
Ca pe planeta noastră dreptatea nu trăește!

Cît e de mare ziua lucreață în sudoare
Și totuși li se zice ca mor de lenevie...
Să știe ce-i odihna n'ar vrea sarmanii oare?
Dar nu li-i dat să guste nimcea bun sub soare,
Ei seamana pentru-alții topiți în foc de soare
Și oasele își lasă de munca pe câmpie.

Un codru negru numai atîta i a lor parte...
Încolo plîns și jale, miserie amară,
Cînd vrea stăpînul lacom pomana te împarte,
Proverbul sună bine „de n'ai în mână carte”
De fericeiri o mare de lacrimi te desparte
Chiar de-ai trăi în lume o viață seculară.

Smeriții 's temelii măreței piramide
În virful cărei vecinic bogați se tot urcă, —
Ajunși acolo 'ndată cer nou li se deschide,

Iar oarba vanitate în suflet le ucide
Și milă și iubire, iar inima se 'nehide
Căci sentimentul tainic acolo se bifurcă: —

Ei cred c'a lor mărire e ca să stăpânească
Pămîntul lat și marea cu-a ei mîrgăritare,
Ei cred că scris le este din ce în ce să crească
Comorile menite poporul să sdrobească
Putînd așa mai bine asupra-i să domnească —
Domnia-i pentru-aceia ce bani grămada are.

Ai bani? — Putere, cinste, de toate ai în viață:
Petreceri, țari streine, plimbări pe-albastre lacuri;
Plăcerile se 'nșiră ca perlele pe ață,
At parcuri de cerbi pline, castele mari, verdeață,
Și toate-aceste 'n lume încet-încet te 'nvață
Cu-asalt să iei mărirea, stăpîn să fii pe veacuri.

Cu răutatea 'n suflet și zimbetul pe gură
Ei store amare lacrimi, desmoștenind de toate
Pe-aceia cari pacinici, miserii, chin îndura
Ca sclavii din vechime muncind peste măsură
Spre-a cumpera și denșii de vin cumunicatura
Cînd mama lor bolnava în suferinți se zbate.

Cei tari găsesc sisteme ușoare, 'ngenioase
Să fure munca altor, iar de te plîngi vr'odată
Ironici îți citeaza preceptele frumoase
Din cartea „Evanghelii”, cu mutre-evlavioase,
Cu glasul de sirena și vorbe mult duioase
Zicînd ca după moarte în ceruri e respătă.

Iar alte ori te-arunca pe veci la închisoare
Smulgîndu-te cu sila din casa părintească,
Căci nu-i permis vr-o dată să ai predici la popoare
Ca ordinea de lucruri nedreaptă-i — sdroiitoare,
Ca legea-i ironie și vițitul splendoare —
De toți că-i pîngarita morala creștinească:

Iar lumea ca-i acciast ca 'n vremile păgâne
Și se compune și asta țî ca 'n India din caste,
Că clasele avute pe toate sînt stăpâne,
Că formele 's schimbate dar fondul vechiu rămâne,
Seniorii sînt ca 'n ceruri, țeranul ca un cine
De mila lor viază 'n domenii 'ntinse, vaste.

De ai cum-va norocul să spui lucruri de-acestea
Siberia te-așteaptă cu frigul ei de ghiață

Ori neagra ghilotină, să meargă 'n lume vestea
Ca a murit martirul și s'a finit povestea...
Un om, o creatură, ce sînt toate acestea? —
Un vierme e ființa și floare-a noastră viață!

De-îl fi puternic, mare, poți face ce-ți convine.
Poți profana pământul și cerul plin de stele,
Poți silii fecioara, căci nu e vr'o rușine
Ca să desmerți în taină frumsețile-i virgine.
Căci nimeni nu te ceartă de-ai face rău ori bine —
Nemernicilor numai se dau pedepse grele:

Or tabla legii este *Nemesis* fără mila
Cînd cel sărac insultă, or face vr-o greșală.
Să taci, atom nevrednic cînd altul te împila,
Ținută ta să fie supusă și umila.
Povara vieții triste plîngînd s'o duci în sila
Să spui c'are dreptate boerul cînd te 'nșeală;

Căci slaba ta ființă, din alt tipar e scoasă,
Tu ești făcut, sêrmame, din tină și păcate:
De-ți dete cum-va cerul vr'o fată mai frumoasă
Cu pîr bogat de aur, zimbire mai duioasă,
Ea 'și vinde castitatea pe perne de matasă
S'aducă pîne 'n casă, veșminte mai curate.

Aceasta-i rostul lumii: miserie cumplită...
Alții să se scalde în aur fără muncă,
Altul să-și vază fața ca rosa ofelită,
Și fruntea lui de gânduri amare încrețită,
De vijelii viața-i întreagă pustiită —
Săracul? E o zdreanță bogatul ce-o arunca!

Cu-a lor frumoase spoii statuete-și ridica,
Din munca lor 'și 'nalță marelce palate.
O, dac'ar vrea odată și plebea cea voinică
Orînduiala proastă într'un minut să strica
Și nimeni n'o să fie o vorbă ca să dica
Căci tremură mișcîr lumina cînd strebate.

Dar nu! majoritatea din oameni e-amorțita
Căci le lipsește pînea, curajul le lipsește,
În suferinți amare e lumea 'mbratinita
Și vecnicia osînda să rabde-i nevoita,
Ea rabda de ori-care să fie cărmuita
Și ea stătînd rece înconștient privește.

Tot ce li place este să gema în tăcere,
Să verse lacrimi triste pe-un codru mic de pîne.
Bordeiu sărac și-o, vatră ori-cine-alta cere,
El soarta și-o cunoaște dar n'are ce să spere
Căci cei bogați cu sila li țin în decădere —
Așa a fost pe vremuri așa și azi rămîne.

Scăparea lui e moartea. În moarte dînsul vede
O palida virgină cu gene aurite...
Cînd candela vieții se stînge, poate, crede
Că dînsa fericirea eternă-acum li dede,

Dar totuși lasă 'n urmă un palid, biet erede
Să-i moștenească jalea, durerile cumplite!

Așa are să fie pîn' raul să dispară,
Pîn' binele să fie 'mpărțit în părți egale.
Acuma fie-care pe calea-i solitare
Se vază, suspină, plîngînd de jale-amară,
Dreptatea cea eternă ori-cînd o să răsară
Ca o regină mândră sub arcuiri triumfale.

Dar pîn' atunci smeriți ca Christ paharul fierit
Îl vor sorbi cu scriba, desgust și-amărăciune.
Vor bea pînă atuncea otrava grea-a durerii,
Dar va veni o-dată și ceasul mîngăierii
Și va lipsi din lume sistema precăderii
Luându-i tronul de-aur divină 'nțelepciune.

NUȘI TULLIO

DE LA PALAT

— SCHIȚĂ —

Procurorul grăise. Avocatul scos din
oficiu agita în tăcerea săleii ultima sa
perorație:

„Nu achitarea, nu liberarea, nu pu-
nerea în libertate o voi cere-o, o voi
implora-o onorată Curte, — ar fi în
potriva principiilor mele de ordine și
de supunere, în potriva conștiinței mele
de bun patriot, ei voi cere pentru a-
cești nefericiți sătenii circumstanțe
ușurătoare. Conduși de o mână de
socialiști, de anarhiști chiar, de niște
oamenii fără de lege, de patrie, de
D-zeu, religie și onestitate, de niște...
ăia... s'au revoltat! Domniile voastre
ca niște bunii creștini, bunii patrioți,
bunii romîni, ertați acestor copii ră-
tăciți cum a ertat tatăl fiului rătăci-
tor, cum iartă mama greșelile copiilor
săi, cum iartă acela, domnilor, acela
ce s'a sacrificat pentru noi, acela ce
a suferit Golgota, Crucea și Calvarul
pentru noi, Crist, mîntuitorul nostru,
Crist crezul și adorația noastră. Am
zis.

Și cu un gest enorm ce îmbrățișă

toată ceata de rătăciți, ce stau între un pluton de soldați, cu frunțile plecate, cu ochii udați în lacrimi, d. avocat luat din oficiu, termină.

Isus Cristos în cadrul său de lemn roșu surise încet la această perorație umanitară și figura lui tristă se închise din nou într-o durere mută.

D. președinte întreabă :

— Acuzați, aveți ceva de adăugat?

Sterie Marin se ridică. În tot timpul judecății nu vorbise, privise cu ochii țintă blana băncii pe care sta. Era de culoarea cafelei prăjite, pe ici-colea murdară de minile celor ce se răzimasă. Erau și pete mari..., ai fi zis lacrimile strinse în șiroaie și uscate pe muchia lemnului, de n'ai fi știut ca un acuzat nu știe plînge. Sterie Marin se ridică. Înălțîndu-se, văzu prin fereastra din dreapta dealurile Jiului, apele râului limpezi, cerul întins și vioi și un stol de vrăbii pierzîndu-se pe lanurile de grîne. Era în Cuptor.

— Ce ai de spus, întreabă răstit d. președinte, privind ceasul său pus pe masă, răzemat de pedestalul pe care sta Mîntuitorul crucificat. Era tîrziu, „dacă țărănoii ăștia ar avea de vorbit, perd trenul de cinea pentru Craiova”. Era ultima ședință a Curței.

— Aide, vorbește.

Sterie nu vorbise nici o dată între oameni și mai ales între oameni ca oamenii ăștia. Coccoane în rochii de vară mirosind frumos mărgăritarele și fin cosit proaspăt, bărbați mai subțire puși ca prefectul. —toată boerimea asta îl intimida. Dar simți că toate neadevărurile zise de oamenii ăștia, că toate nevoile ce i făcuse să ia secura și să apuce drumul răzvrătirii nu trebuia să lăsate în voia lor și se încumetă a vorbi.

— Păi, domnule președinte, am avea noi multe de zis. Ați vorbit toți și d. procuror și d. avocat. Ne-ați fă-

cut ca vai de noi — mai rău ca fiarele și mai turbați ca jigodiile de cîini... Dar nu e drept! Ne-am răzvrătit, căci nu aveam, mare doamne încotro...

Ne-a luat statul pe bir tot ce aveam în bordee și în coșare, ne-a lăsat doar boii ca să nu crăpăm, ca lemnele în ger, de foame am dat și boii. Și fără boi, d-le președinte, mai bine să ne omorîm cu zile. Am plecat să muncim în străini la arendaș, la proprietar. Am lucrat, martor ni-e D-zeu; dar nu sporește lucru în străini. Copiii bișag, părinții bătrîni, ologiți de muncă și boli, cer și ei mîncare, cer să-i înțolim. Și de unde? Ese un franc, țil ia perceptorul. Altul țil ia circiumarul. A venit acum să mai dăm bir și pe orătenii și pe cîini și pe geamurile de la bordee. N'am mai putut. Am eșit să ne înțelegem, să vorbim, să ne cerem ce e al nostru, uite aci dreptul, cîcă avem și noi drept la trai. Și în loc de vorbă, d-le președinte, ne-au trimis două batalioane de soldați. Cu ei să vorbim? Ei, săracii, ce știu? Am fost și eu soldat la întăiu de roșiori, am livretul, domnule președinte. Știu ce e soldatul. Un rob. Îi zici: trage mă și trage fără milă. Ați tras, domnule președinte, D-zeu să-i cinstească cu aceiași cinste! Taica a căzut în fața ochilor mei. Îl omorîră, căci strigase omu: „Cîini ce sunteți! Da, domnule președinte, pentru că a strigat lui domn căpitan:

— Trage coala, cine ce ești, că de aia te-a plătit statul, să omori creștinii în satul lor.

Și au tras! — L'au omorât domnule președinte! Sterie și sterge o lacrimă cu măneca cămașei. Cei l'alți și freacă încet genele muiate. Preotul Vasile și face cruce.

— Așa domnule președinte așa a fost chestia. Dar nu cum zice d. pro-

curor. Noi nu știm ce e *aia*, ce zice d-lui.

Lumea râde. Coccoanele șoptesc sub evantiliile de pene și dantele.

Președintele e enervat :

— Tăcere !

— Socialiști noi? Nu domnule președinte. Creștinii, da. Români buni și atâta tot. Și e păcat! Creștinii de sunteți și credeți cum zise d. avocat în Christos, nu ne trimeteți pușcăriilor. Destul ne-ați târât prin prevenții. Ne au rămas copii în drumuri, nevestele în lăuzie... Sărăcia îi sugrumă ! Să trăiți domnule președinte și să ne dați dreptul nostru.

— Ai isprăvit ? Întreba d. președinte pe Sterie și cum părintele Vasile se ridica de pe un scaun președintele încrunțat sprânceniile și privi spre ceasul său ce ticăia lin în cutia sa de aur-mat.

— Ce aveți de zis, părinte ?

— Eu, taică, n'am multe de zis. Vorbă multă sărăcia omului. Sunt bătrîn și albit de nevoi. Cunosc lumea mai mult ca d-voastră și zic : Nevoia de azi e mai mare ca aeva. Creștinii am fost dar mai păgâni ne-ați făcut de cum au fost păgîni. Ați sălît erezia în popor ! Și când tot neamul va uita calea lui D-zeu și împărățiile lumii de azi se vor stinge.

Murmure în sală.

— Vorbese ce văd și de aia zic. Nu omorâți pe D-zeu în oamenii ăștia ce stau cu mine alături căci vă omorâți singur. Nici prea sfîntă Cruce pe care s'a stins Christos, nici Maica Domnului nu va mai ține copii ăștia în frâu. Nevoia e mai mare ca toate frînele cerești ! Mie tot una 'mî este de oi murii în oca ori în sat... sunt bătrîn dar e păcat de flăcăi ăștia.

Când au venit și'mî au zis :

— Taică părinte ai auzit de biru-

rile noi, am zis : Rău copii, iar când 'mî au spus : Părinte eșim să grăim prefectului, le am răspuns :

— Bine copii. Și am plecat cu toți la curte. Ne au răspins cu armata. Oamenii s'au aprins ca chibritul. Mi-am zis are să fie sânge. Dar m'am întărit cu vorba : Înainte.

Când au plecat armatele în țeara turcească să ne scape de jug ziceam băeților : Înainte copii pentru D-zeu întru slobozirea norodului ! Și acum când am vădut pe Dorobanț în fața poporului am strigat : Înainte copii, D-zeu e cu noi, căci cine 'și omoară frații e mai vrăjmaș țării sale de cât lifta străină.

Nu sunt copii ăștia de vină domnule președinte sunt eu. Nu socialiștii, ci eu, eu am grăit :

— Dați copiii, dați în vrăjmaș, căci cine ne urmărește cu arma de urmă, să moară.

Rumoare în public.

— Sunt singur păcătosul, pe mine înfierăți-mă... Asta am vrut să zic.

Se făcu tăcere. Isus Christos în rama lui de lemn roșu păru s'gduit de un spasm dureros. Toți mușchii corpului său plâpând se s'gduiră. Și două lacrimi mari picară de pe obraji se ofiliți. Lumea eși veselă. Văbiile ciripeau în stradă, scaldându-se în praful cald al șoselei, lumea trecea vesela vorbind toată în faptul muncii. Apele Jiului se duceau încet printre dealurile înverzite și împodobite de rod... iar turma răsvărtită se stinse de surghiunul fără de legilor de azi.

Așa a fost în tot-deauna. Va mai fi ?

I. DUSCIAN

CHEMARE

*Aide — dorul mă răpune —
Numai umbră e 'n cuprins
Pin' la ultimul tăciune
Jarul zărilor s'a stins.*

*De ce 'ntirzii în odae?
Noaptea-î lină, satu-î mut,
Focul șirelor de pae
Cît un munte s'a făcut.*

*Aide, nu mai sta să-ți numeri
Tot necaz după necaz,
Puneți șalul peste umeri
Și dulceață în obraz.*

I. Petrovici.

FIOR DE VIAȚA

*Fior de viață prinde-a trece
De-a lungul codrului pe zare,
Își simte locul încă rece
Dar până 'n vale-adînc tresare.*

*Că firea 'i-a lăsat să fie
Și iarna, în frunziș, viot,
N'au brații freamăt de mândrie
Spre-a-și umili vecinii, goi.*

*Nici fagiți crângile golașe
Nu 'și le ved în tremurare,
Invidioase și pîsmușe
În vremea lor de întristare.*

*Să înțeleg: de-i di cu sora,
Dați brații, fagiților vecini,
Din tinerețea ce nu more
Poleiul de vesele lumini;*

*De-i di noroasă prinsă 'n cetă,
Dați fagiți, braților, clipite
Din trecătorea lor tristete,
Din dor de ceruri însoțite.*

*De opotriv'acum le este
De drag, fiuru 'nviector...
Puțin... și va părea poveste
Fînta ierni 'n jurul lor...*

*Li se vestește primăvara:
De pe sub frunzele uscate
Apar, înlăturînd povara,
Flori albe, strîns îmbrățișate;*

*Li se vestește frumusețea:
Pe cîste, iarba renăscînd,
Își desfășoră tinerețea
Fir altui fir vieață dînd;*

*Li se vestește poezia:
Întreaga fire 'n revărsare;
Lumina, umbra, gingașia,
Puterea, farmecu 'n vibrare...*

*Și Marte, plin de strălucire
În astă di de cald fior,
Dă codrului spre 'ntinerire
Un negrăit avînt de dor!*

Rădulescu-Niger

În codrul Horniței,
Martie, 1963.

FRUNZA VERDE DE TRIFOI

*Frunză verde de trifoi
Greu e traiul pe la noi:
Tot de rele te lovesci
Nici un bine nu 'ntîlnesci.*

*Vrei cu pace să trăiești,
Nu e chip să țî-o croești;
Dați în lături, vreați să scap,
Mi s'a aprins paiele 'n cap.*

*„Că nărodului de 'i scapă
De prostie o peatră 'n apă,
Sute de 'ntelepți de-or vrea,
Ca s'o scotă n'or putea”.*

*Și — messor vremea cu gîndul:
Cum de-și schimbă tote rîndul,
S'or mai schimba și-ăle rele,
Că prea fac zilele grele.*

Atena Gregoria.

IDEALURI...

A te amorea de o fată încă de 11 ani nu e mirare, dar e ceva a purta apoi dragostea pînă la 23 ani. Și e și mai mult pe urmă, dacă nu s'alege nimic din atîta amar de dragoste. Adică ce nimic?! Oamenii sunt dedați a judeca, că dragostea ne-terminată cu căsătorie, n'a fost de nici un folos! Sunt prea practici oamenii în ziua de azi. Practici adică în cele materiale și nepractici în cele sufletești. Nu-s dedați a concede, că există și merinde spirituale.

Ni s'a terminat dragostea, nu cu căsătorie, și cu toate astea ași păcătui, de-ași afirma, că a fost fără folos. Corect vorbind: ni s'a terminat dragostea pentru a începe de-a ni se idealisa, de-a ni se cristalisa, de a-și pune sie-și bază pentru vecii-vecilor. Credeți doară că numai dragostea senzuala are dreptul de-a purta acest titlu? Să-i zicem la cea-falta dăra iubire—și iubirea poate fi ridicata pe o treaptă de tot înaltă, impersonala, ideala. Și iubirea noastră a atins treapta aceasta.

Un ideal nu e iubirea, după cum ea mi-a fost ideal și după cum e de prezent ideal de-fata. Dacă împrejurările ne-au fost vitrige, n'am desperat și n'am fost expuși acestui lucru, fiind-că nu ne-a fost iubirea marginită, interesată, egoistă.

Iată una din ultimele ei epistole:

„Dragă !

„După cum se cuvine unui bun prietin, mă întrebî cum mă aflu? Dacă de sănătate mă întrebî, apoi nu-ți pot spune nimic rău. Dacă întrebarea ta însă se referă la cele sufletești, vei afla răspunsul mai la vale.

„Mă asiguri, că nu m'ai nitat. Te cred, căci doară omul nu se poate schimba așa curînd, de și-ar împune chiar lucrul acesta. Va veni însă un timp, cînd îți vei aduce tot mai rar aminte de mine și mai tîrziu nici atît, ci poate cînd vei da din întîmplare peste vr'un lucru, ce te-ar face să-ți

aduci aminte, că ai avut o prietenă, atunci vei zice: „A fost o dată ca'n povești!“

„Prietenii de acum o lună au fost constrânși de a-și reduce prietenia iarăși la gradul de-acum 7—8 ani. Prietenie dezinteresată, mai mult nici o iotă.

„Îți exprimi dorința de a-mi cunoaște starea sufletească. Această dorință nu pot să ți-o satisfac, dragul meu, căci nu vreau să-mi cunoască nimeni starea mea sufletească, neputînd suferi nici o privire de compatimire din partea celor ce nu știu judeca, de cît practice. Dacă purtarea mea în familie ar fi o vie iconă a stărei mele sufletești, în scurt timp ași fi de nesuferit. Trebuie deci să simulez, ca să înlatur or-ee grije.

„Toate acestea ți le-am spus ca unui prieten sincer, care n'ai fi amestecat de loc în daravera asta, sau care n'ai contribuit la dînsa cu nimic, căci în tine am avut să văd 2 persoane: în prima linie prietenul sincer (care va rămînea și de aci în colo) și în a doua pe viitorul meu soț, ceea ce a zburat. Vorbesc deci cu prietenul meu.

„Și iată de ce nu voiesc să-mi cunoști starea mea sufletească: Dorința mea este, ca tu să mă uiți cît se va putea mai iute. Să nu te mai preocupe persoana mea, ca să poți ajunge cu succes cît mai în grabă al doilea ideal al tău, care este mai mare și mai nobil, de cît cel dintîi, pe care l'ai jertfit în folosul celui de al doilea—și ași regreta ca această jertfă să fie de geaba. Cred, că dorința mea nu e mai mică, de cît a ta: de-ați ajunge scopul, căci știu că va fi pentru binele mai multora.

„De acum ești în fața unei lupte, dar fi sigur că nici cînd nu te va părăsi gîndul meu. Iubirea mi s'a potențat și m'a prins un dor, ca această iubire să rămîna sfînta, candidă, pentru tine. Te-am iubit desinteresată și așa te voi iubi în veci. De aci în colo mă voi bucura cu tine și voi plînge cu tine, fără să cunosc căldura buzelor și bratelor tale.

„Dumnezeu cu tine!

AMICA TA”

Și-au avut aceste șire puterea de a mă face să-î scriu în următorul mod:

„*Dragă !*”

„Draguța și cumintea ta epistolă m'a impresionat peste măsură, căci a făcut ca tot mai mult să prindă rădăcini între noi dragostea cea candidă, care nu vrea să știe ce e strângerea în brațe și lipitul de o-laltă al buzelor. Nu ne vom aduce nici cînd cu regret aminte de dragostea noastră, cu atît mai mult, cu cît împrejurările ne-au silit să ne înabușim dragostea senzuală și trecătoare, ca să ni se potenteze cea ideală și eterna.

„Stăm în fața unui fapt împlinit și nu putem judeca de cît din datele, cari au contribuit la împlinirea acestui fapt și din însuși faptul. Vei putea zice însă, că de-ași avea eu voință, ar trebui să duc la izbînda un scop, în jurul căruia am clădit atîtea iluzii. M'am cugetat de multe ori asupra acestui lucru, dar m'a îngrozit felul ciudat de-a judeca al oamenilor. Mi-ași aprinde pe cap focul ambițiunilor, vanităților și necazurilor celor mai apropiați. Am o sută și o mie de datorințe de tot calibrul — și dacă iubirea noastră n'ar fi înzestrată cu puțină înțelepciune, am fi capabili de cine știe ce. Dar suntem scutiți de ori-ce neajuns, tocmai fiind-că iubirea ni se apropie de a fi impersonală, altruistă în largul sens, ideală.

„Să avem voință, dar să nu uităm. că voința personală e cît mult mai inferioară și mai imperfectă, de cît a geniului nostru individual, cu care n'am ajuns încă a fi în contact direct. Nu-i permis să credem în predestinațiune, dar nu greșim de fel, dacă în cazuri mai grele ne lăsăm conduși de geniul nostru, care cu timpul ne va unifica cu Dumnezeu, ceea-ce e suprema țintă a vieții.

„O iubire ca și a noastră nu e pămîntescă și de aceea nici nu trebuie pîngărită cu patimi omenești. S'o lăsăm să se desvoalte neforțat, stimulată de puteri ne-

văzute, dar simțite, cumiți, dar neinteresate. Ne-au fost curate visurile, iluziile ne-au fost candidă. Și de ce să nu ne fie sfîntă amintirea dragostei acesteia și amintirea unuia de celalalt?! Nu ne-au priceput cei din jur. Suntem însă mîngăiați, că ne putem numi fii timpului, în care ne vom pricepe perfect unul pe altul, puțînd să gustăm cu mult deliciu din isvorul feririi, pe care numai puțîn o ajung.

„Ai avut tăria să înfrunți cea mai mare intemperie a vieții — vei avea deci și forța de-a emancipa de sub cele materiale să simți ce e viața, să-ți simți nemurirea. Și de vei ajunge acest lucru, vei binecuvînta în vece iubirea noastră, aflînd, că omul se înalță sufletește mai mult, cînd e ajutat de suferințele provenite din iubire nemărginită. În acest caz vei ști judeca, că e de mare preț deșteptarea la viață vecinică, decît scurta viețuire pe pămînt cu cel mai iubit bărbat. Atunci vei trăi cu mine fără să-mi fi nevastă — căci vom trăi în unitate toți cei ce simțim nemurirea, toți cei ce suntem stăpîni pe aceeaș iubire... cerească, ce conduce la drumul spre înfinit.

„Iartă-mi un moment de inspirație, bazată pe un fundament clădit din dragoste și convingere și sperază în unirea noastră, dacă nu pe pămîntul întinat, de bună seamă în alte lumi mai senine, unde nu ne vom împedeca de interese și ambițiuni josnice.

Să nu-ți cadă greu, de-ți voi scrie de aci 'ncolo mai rar. Lucruri mărunte nu ne vor interesa, ear cele de importanță nu-s prea dese. Te conjur însă, să-mi scrii, ori de cîte ori vei simți necesitate — călcînd în picioare or-ce regulă de etichetă, caei numai dându-ți frîu liber sentimentelor — în cadrul etice înalte — vei putea seceera fructele dragostei tale ideale.

„Sentimentele calde predate așa cum numai tu ești în stare, mă vor face să tresar de emoție dumnezească și să mă înalț la acel grad etic, unde se cristali-

zează iubirea pentru a pune bază la multe-
multe fericiri trecătoare — și la una în
veci trăitoare.

„Te îmbrățișează în spirit

Al tău”

DIONISIE STOICA.

CRĂIASA MĂREI

Din spuma valurilor mării răsare blind un chip de zână
Cu plete blonde aurite; e mândra mărilor stăpână.
Colanul ei de pietre scumpe scinteie 'n asfințitul serei
Ca roua care strălucește pe roze 'n sinul primă verei.
Ea cântă . . . valurile poartă în depărtările albastre
Ecoul sîntelor acorduri, duioase sim'onii din astre.

„Eu am petat de diamante
ce 'n mîi de focuri scinteiază

Am sclave mîndre ce în somnu-mi
la căpetniul meu vegheză.
Am bogații nemăsurate
și stăpînese o lume 'ntregă
Și totuși simt cum pîlînge 'n taină
sărmana mi inimă pribeagă.
Căci un blestem din vremi uitate
mi a dat o mândră 'mpărăție.
Dar mi a lăsat în schimb mîhnirea
și o inimă pe vece pustie.
Căci m'a făcut să fiu frumoasă
cum nu-i în lume o femeie
Dar să nu știu ce-i fericirea
și farmecul iubirei ce e!!”

Se 'ntinde-o liniște de moarte pe haosul întins de ape
Vrăjit pescarul se tot duce de blonda zîna mai aproape
Dar când s'apleacă s'o cuprindă crăiasa mărilor dispăre
Și-o luntre pleacă părăsita pe-a undei blindă leganare.

Constanța, 9 August 1963.

Maria Popescu

Biserica catedrală din Constanța

Din viața Romînilor Macedonenî

— AMINTIRI DE LA UN BOTEZ —

Se făcuseră multe botezuri la noi
în sat, dar ca botezul feciorului Șanei
lui Ion mai rar.

Se pregătiseră bietii oameni așa cum
aū putut mai bine, făcuseră ei și gră-
mezii de gogoși, aleseseră și cei mai

buni ciorapi de lînă, cumpăraseră și
căftane, ca toate acestea să le tri-
mită nașului, pentru că așa se invită
nașul din ajun. Cînd eolo, lucru neașteptat:
nașul refuză să primească tradiționalul
caddou și declară că nu mai
vrea să boteze. Mare întristare pe pă-
rinții copilului, cari cu multă veselie
așteptau ziua să dea un nume primu-
lui lor născut.

Din memorie de om nu se pomenise, ca cine-va să fie părăsit de naș. Nașul nu se alege după bunul plac al fie-căruia și el nu se schimbă. Calitatea de naș se moștenește de la părinți și moși. O familie e naș la altă familie de ani și ani de zile. Finul nu-și poate schimba nașul, pentru că își atrage multe blesteme și nenorociri grele pentru el și ai săi. Numai Ilie

al Saftei a comis această nelegiuire și de aceea i s'aũ născut copii schilozi.

Acuma, însă, nașul își părăsia finul. Și cu ce greșise atîta bietul fin, ca să-i vie atare pacoste pe cap? Să vă spun, ca să nu-l învinuim pe neștiute.

Se clădise în satul nostru o biserică nouă. Pînă atunci era numai una și acuma s'aũ făcut două. La biserica cea nouă aũ adus și popi noi. Cel de

Monumentul francez de la cimitirul vechiu din Constanța. (Vezi explicația).

la biserica cea veche avea, însă, ne-caz pe noul venit. Il părăsiseră mulți enoriași și din ce în ce mai puțini ascultaũ la el leturghia Duminicile și în zilele de sărbători. Și a găsit prilej ca să-și verse răutatea ce-ĩ mistuia inima. La biserica cea nouă slujba se făcea *in rominește*, pe când dânsul oficia în limba cea veche, limba lui D-zeu—cum zicea el—*in limba greacă*.

De aceea el a început să răspîndească prin sat vorba că popa cel nou e *papistaș* și că de asemenea *papistași* sunt toți cari îi ascultă de cuvânt și se duc la biserica cea nouă. Unii l'aũ crezut, mulți l'aũ luat în răs și i-aũ întors spatele.

Ion n'a vrut să ia în seamă aceste bârfeli, pe când nașul său a rămas credincios bisericeii celei vechi și su-

fletul lui era cuprins de multă ură pentru toți cei ce se retrăseseră de la ea.

De aceia el declară că nici în ruptul capului nu va veni să boteze într-o biserică de papistași și că dacă Ion mai vrea să-l aibă de naș, să se ducă la biserică cea veche.

Ion n'a stat mult pe gânduri. Il amăra mult faptul, că era părăsit de naș, dar să se mai întoarcă la biserică cea veche, asta pentru nimica în lume nu o putea face.

De cât din pricina aceasta nebotezat nu putea să rămână copilul. Nu e vorba, că se oferise mulți ca să-i fie naș, și oameni cari erau fruntași în sat, dar el se silea să găsească tot pe unul din neamul nașului așa de rău dispus pentru biserică la care se ducea Ion.

În sfârșit, a putut să găsească. O bătrână, rudă de departe cu acest naș, a primit să-i boteze copilul. Ei i s'a trimis o tavă de tigăi, un caftan și o pereche de ciorapi. Toate rudele au fost înștiințate să participe, iar noua nașă și-a invitat pe ale sale.

Duminică de dimineață *taifa* (cortegeul) pornește de la casa lui Ion la biserică. Mititelul înfășat în scutice și învălit în stofe de mătase, îl purta o nevastă mai tânără, măritată de vr'o 3 ani, dar care până atunci nu născuse încă. I s'a dat ei, pentru ea să o hărăzească mai repede D-zeu cu un copil.

Taifa nașei aștepta la biserică. În jurul ei o droaie de copii. Aceștia nu lipsese nici o dată de la botezuri, pentru că ei sunt foarte interesați în cauză. Cu atențiune încordată, dâșii așteaptă ca nașa să spuie numele copilului, pentru ca să-l comunaie cei dintâi la lehoză, unde afară de aceasta mai așteaptă și soacra cu socrul. Pentru această veste lor li se dă bani,

cu cari pot să-și cumpere o mulțime de lucruri, pot să-și satisfacă multe din plăcerile lor. Până nu-l spune nașa, nimeni nu știe ce nume va purta noul născut. Părinții n'au nici un amestec, ei nu pot dicta nașei ce nume să-i pună.

Începe popa taina botezului și femeile cu gura la el: ia mai pune mir mai mult la picioare și la mâini, ca să se facă sănătos și voinic.

— Ba și la obraji și la ochi, zice alta, ca să-i fie frumoși.

— Părinte, strigă alta, nu uita și urechile, că de, te pomenesti că se face surd, dacă nu-l ungi în destul.

Popa râde de toate acestea și își caută înainte de treabă.

— E, nase, ia spune acum numele.

— *Harilaū*, răspunde aceasta surizând, vrea un nume de modă.

Și într-o fugă nebulă aleargă copiii ca să ajungă care de care mai înainte să ducă numele la casa lehuzei.

Găfăind, plini de năduseală, ei năvălese în odaie.

— E, întrebă tată socrul, ce nume i-a pus nepoțelului?

— *Harilaū*, răspund ei într'un glas.

— *Harilaū*? (Drac negru). Ce, sunteți nebuni? Apoī nume e ăsta? N'ați auzit bine, dragii mosului.

— Ba așa e, susțin dâșii, că a zis nasa, că vrea să-l boteze cu un nume de modă, din cele noi.

Dar iată că cei de la biserică se întorc. Taifa de la Ion și cea de la nasa vin acuma împreună. *Harilaū* e purtat pe brațe de nasa, care ține în fie-care mână câte o lumânare aprinsă. La biserică mititelului i s'au pus hainele aduse de dânsa, în primul loc *cămașa*. Unii nași fac finisorului daruri mai multe, alții mai puține, dar fără cămasă de borangie de la nasul până acum nu s'a întors nici un nou botezat de la biserică.

Nu e creștin, care să nu fi îmbrăcat cămasa de la nasul. În legătură cu acest lucru e și o zicătoare care sună: „*rămase cu cămaa de la unu!*”. Așa se zice de aceia, cari de si înaintați în anii, însă la minte au rămas tot copii.

Nasa intră în casă, unde e primită cu onoruri deosebite. Ei i se datora mult, pentru că ea salvase situația, scăpase din grea încercătură pe Ion.

Rudele acestuia însă, în deosebii cei bătrâni, erau nedumeriți asupra năunului. Nu li-era obișnuit auzul cu nume de acestea ciudate, greu de ținut minte și de pronunțat corect. Ei ar fi dorit ca să fie botezat după numele tatălui lui Ion—cum se obișnuiește la cei mai mulți—ori cel puțin după numele unui sfânt din calendar, pe care l sărbătorește creștinătatea.

Mai ales tata-socrul era foarte nemulțumit. Înțeleg și zicea el în gând, să-i fi zis *Petru, Ilic, Nicola*, dar *Harilau*, ori-cum ar fi adevăratul nume, asta n'am mai pomenit până acum.

Până la urma nu s-a putut stăpâni. Luându-și un aer de veselie prefăcută care ascunde cu greu supărarea-i din suflet, el întrebă pe nașca :

— Iertată să-mi fie vorba, dar, mă rog, ia mai spune o dată numele, că de, așa cum l'am auzit de la strengari, ce mi l'au adus de la biserică, nici nu seamănă a nume de om.

— Apoi *Harilau*, zise nasa apăsând asupra silabelor. E un nume nou și e frumos. O rudă a mea așa a botezat pe unul din oras și din ziua acea mi-l'am însemnat în gând, ca să-l dau primului ce voi boteza. A fost norocul ca să vă fiu nase și n-am uitat, ca să-l puț astăzi. Ori, poate, nu v'a plăcut și voiați vr'un nume din cele vechi. ?

— Ba nu, coană nase, bun e numele, numai să fie cu noroc, de cât,

de, *Harilau*, *Harilau* nu e departe una de alta și mulți, ori că nu vor ști, ori în bătae de joc, îi vor zice *Harilau*.

— la lasă, mosule, întrerupse unul, care trecea în sat de cărturar, așa e nume din carte și l'a purtat un rege din vechime. De unde ști ce va esi din strengarul așa.

Ca și cum ar fi înțeles, micuțul răspunse țipând.

— Ei, vezi, mosule, că și el s'a supărat din pricina vorbelor tale. El îți zice, că îi place așa cum îl cheamă și că ce-ai tu de-ți rizi cu numele lui. Foarte bune, numai să urăm *s'ne băneadză*.

— S'nă băneadză, răspund toți cei prezenți.

— Mai încet că mititelului i-e somn, zise bunica. Și ea începu să-l adoarmă, cântându-i :

„Nani, nani, lulu-la.

Vino somnu di-mi lu lia (de mi-l ia)

Și-mi lu du la casa ta.

Ș'apoi iar adu-mi lu aoă (taicea)“.

Salonic

N. BĂȚĂRIA

O VEDENIE

„Și mult mai bine ar fi fost să nu ne cunoșțem...”

Erstlin (Schubert).

Clar o simt și în clipa asta, căci vedeniile toate
Sunt copii suferinței, ce în somn ades ne vin,
Și din ele visul nostru amăgit de patimi scote
Somn etern și de cât viața mai curat și mai senin.

Iar de ele e legată poște chiar viața noastră
Intr'un sens destul de vitreg mai amar, nepriceput
Căci din noaptea mohorita născ-o noapte mai albastră,
Ce atârna a sale taine de un tainic început.

În dădar aduce lumea dar vieții lor maseate
În zadar logații sune scările onorei lor!
Căci o noapte cu vedenii când în sufletul tău bate,
Fericirea și al ei farmec tu ai cucerit din zbor!...

Și o mică fericire într-o viață cu durere,
' a din ied un ânger dulce — că un demon negru'n Raiu.
Are farmecul lui magic, pentru care n schimb îți cere
Un mic colț de simțire din simțirea ta să-i dai.

Dar ea Marea ce în ţermuri îşi loveşte-a sale valuri,
Ca o umbră ce se pierde sub puterea unei nopţi
Un crepuscul profund şi iacoc ce coprinde văi şi dealuri,
Când în tîmnă ziua sură istoveşte-a sale torţi.

Ast-fel clara închipuire, piept la piept cu realitatea,
Când trezindu-te în durere de pe patul tău de vis,
Ai lăsat acea fantomă care stăpâneşte noptea
Şi privind în lumea noastră, lumea visului s'a înbis.

Cu regret în întinerie cauţi trist şi-a ta dorinţă
Copleşită de a ei patimi cât te întuneca atunci!
Ai dori: de cât povara traifului cu suferinţă,
Velul existenţei crude, pentru-o noapte, să arunci!

Căci în scopul răsunării unei crude suferinţe
A citit invers *destinul* cartea scurtei amintiri
Ce-am format-o eu cu *linie* din amor şi din credinţe —
Fulgărând în Domul Sacru al trecutelor iubiri...

Nopte-i!... Staţi, mē las molater să mē fure poesia,
Nici o gură nu mi sopleşte din cuvintele de-amor,
Nici un braţ nu mi prinde gitul, ca încet cu armonia
Să-i aud, să schimb povara unui — nobil... visător!...

Dar din negurile sure, pe poteciile uitate,
Vai!... zăresc cotind în umbră chipul tău cel adorat...
Buza ta graînd suspina — şi 'n ea ved o lumătate:
„Te iubese supusa sortet... să nu creşti că te-am trădat!”

„Te-am ştiut cuminte, vesel, cântăret duios din lira,
„Să-am venit lâng'a ta frunte
să plec fruntea mea de îngheţ,
„Sufletul meu să se piardă la suflarea ce respiră
„Colţul gurei tale dulce, mult plăcute cântăret!..."

„Mult a fert în mine iadul cel demonic în vâpae,
„Un potop de suferinţe îmi batu atît sub tîmple!...
„Iată ū pradă ce 'n tacere lâng'a tine amorul tac,
Ia-o! Si a ta viaţă cu viaţa ei o umple!”

Tresării de-aşa cuvinte mincinoase, ce o gură
De femeie spuse tainic într'un vis adevărat,
Si-i dîc: „mergi! că de la mine
n'ai iubire, n'ai nici ura...
„Nu te blestem căci n'rodăta să n'am timpul de iertat!”

Const. G. Brădeţanu
(1930)

Socoteala din târg nu se potriveşte cu cea de acasă

(SNOAVA)

Țiganul intrase vizitîu la un boer şi a
doua zi în zori era la grajd. Cum ajunse,
curăţa bine caii, le dădu mîncare şi când
boerul se sculă, țiganul aducea caif de la
apă. Cum îl văzu, îi zise:

— Ai venit, mă baragladina?

— Da, stăpînule.

— Ai îngrijit caii bine?

— He-he-he-i!... le ham dat şi hapă.

— Vezi să te ții bine să nu mă faci de
ocară, că apoi vai de sufletelu tău...

— Mă țin cu hamîndouă mâini, dar stă-
pînule, dă-mi te rog mie iapa ha mai rea.

— Care, mă?

— Hacea din fundul grajdului.

— Dar ce ai să faci cu ea? Nu vezi tu
că-i numai pelea și ciolanele pe ea, nici
nu se poate ridica de jos.

— Te rog cu hînchinaciune dă-mi-o haşa.

— Iați-o!

— Sărut mînuşitele și la toate coconi-
țele și printii, să de 'mnezeu să hie ha
matalei pe haia lume.

Vesel de tot aduce țiganul o căruță cu
boi, ridică iapa de jos, o puse în car și
o duse acasă, apoi spuse copiilor să-i să
îngrijească bine de ea.

După vre-o lună de slujbă la boer veni
și iarmarocul.

Țiganul încă din ajun își îngriji foarte
bine caii, lustrui trăsura, puse caii cei mai
buni la ea și apoi eși prin târg. Când oa-
menii din târg îl vedeau, toți se dădeau
în lături. Giambașii mai ales de la distanță
priveau frumusețea cailor și se minunau
de mersul lor și când credea țiganul că-i
tocmai în mijlocul mulțimei, opri caii. Un
giambaș apropiindu-se de trăsura, îl în-
trebă:

— Mă țigane, vinzi tu caii ăștia?

— Nu pe hăștia boiarule, hacasă ham
patru mai buni.

— Ce spui, mă??

— Pe legea mea!

— Și ce preț voiești de cal, pe nevăzute ?

— Să-mi dai cinci sute franci de fie-care telegar.

Giambașul când a auzit cinci sute lei, pentru niște cai atât de frumoși, imediat număra doua mii lei țiganului și-i cumpara pe câte patru, apoi plecarea împreună sa-i ia. Când ajunse acasa, giambașul îl întreba :

— Ma țigane, unde ți-e grajdul ?

— Iată-l boiarule !... (arătându-i coșmaga unde era iapa).

— D'apoi bine, mă țigane !... Mi-ai spus ca ai patru cai mai buni de cât aștia ?

— Hapoi de ! hor sa se faca, dacă'i vei ținea bine.

— Dar unde sunt barem mai slabi.

— Haici.

— Cum haici ?!

— Huita-te-i ! Murga-i luna, la hana ho să fete luna, la hala-lalt han luna și la hala-lalt han una !

— D'apoi bine, așa ne-a fost vorba ?

— Hapoi ce, nu sunt patru ?

— Ce fel patru ?

— Hapoi de ! drept să-ți spun boiarule : „Socoteala din târg nu se potrivește cu ha de hacasă“.

Miroslovesti.

Gh. Diaconescu Delamir.

POVEȚE ¹⁾

*Să fii treaz in tot momentul,
Dreptul tău să ți-l cuprinzi ;
Să faci bine, de ți-e placul
Și nimic să nu pretinzi.*

*Să cânti după cum e vremea,
De poți, uită ce-a fost cri.
Să trimiți tot flori la fete
Și nimic să nu le ceri.*

¹⁾ Din volumul „Album de Flori“, ce a aparut de curind, a cărui dare de seamă o vom face în numărul viitor.

*Dacă te hrănești cu visuri ;
De-ai suflet și ochi trezi,
Să nu pui temeiul pe vorbe
Și pe nimeni să nu crezi.*

*Iar pe șerpi, pe toți, strivește-i :
Cu cei proști să nu te cerți ;
De ești drept, inchide ochii
Și pe nimeni să nu erți...*

*Intre flori, pe patul morții,
Istovit și uscat pom ;
De-ai uitat, una din ele...,
Să nu mori, dacă'i fost om...*

Petre Dantlescu

„CANDELA“ DOBROGEI

Puțini sunt aceia în inima cărora glasul nostru găsește ecou sincer în inimile lor, ne pricep ce voim și cuvântul lor vine sa ne îmbarbăteze în tumultul luptei.

Numele lor defilează în fie-care număr a lui „Ovidiu“, pentru ca să se vază că exista suflete alese, cari înțeleg ca și noi ca avem de urmărit un ideal și nu trăim numai sa mâncam și sa ne îngrășăm.

A lupta cu toate greutatețile materiale pentru a ține nestinsa candela literaturii beletristice în Dobrogea de ani de zile, când din numarul total al abonatilor, suntem nevoiți sa renunțăm la finele anului la trei părți, cari nu și mai achită minima suma de 6 lei, ni se pare nouă că însemneaza ceva.

Dar adesea ori un cuvint de îmbarbatare din partea vre unui abonat luminat vine sa ne indemne la lupta.

Intr'un moment de restriște rindurile de mai jos pe cari ni le adreseaza Parintele Gh. Șeremetescu de la Bugeac, ne au pretuit mult.

Iată cum glasuește acest vrednic pastor :

„Iubite și stimate D-le Vulcan“

Primește te rog prin mandat poștal 6 lei,

abonamentul meu la candela ce scinteiază în imensitatea ignoranței și superstiției din masa poporului Dobrogean.

Rămâi devotatul D-v.

Pr. Gh. Seremetescu

Aceste rînduri vorbese eloquent în privința însemnătății lui „Ovidiu” în Dobrogea care trebuie încurajat de toți aceia cari simt și cugetă românește.

Scriitori distinși din toate țările unde trăiesc români și-au dat întâlnire în organul pentru literatură în Dobrogea.

Ast-fel găsim fericitul prilej să menționăm numele reputeate ale D-lor N. Bățaria din Salonic, Dionisie Stoica din B.-Pesta, I. Dușcian din Geneva pe lângă poezii Fl. Becescu, Niger, Nuși Făliu, G. Tutoveanu, I. Petrovici, P. Danilescu, distinși noștri colaboratori din țară.

Aceste talente puternice în inimile cărora vibrează dragostea de neam, au înțeles de ce mare însemnătate este aparițiunea periodică a unui organ beletristic cari să cultive sufletele poporului din Dobrogea, de aceia s-au simțit mândri de a ne secunda în luptă.

În numele acelor cari socotesc pe *Ovidiu* de candela scinteitoare în imensitatea ignoranței și a superstiției, noi le aducem calduroase mulțumiri asigurându-i de recunoștința noastră.

Dorim ca toți aceia în casa cărora patrunde această candela să ne sprijine la rîndul lor, căci toată munca ce o facem are de ținta cinstea și mândria națiune noastre.

Credem dar că toți sunt animați ca și noi de aceleași înalte simțăminte și ca ne veți face să prenumerăm cât de mulți printre sprijinitorii literaturii în Dobrogea.

Redacția Revistei „Ovidiu”

SPECTACOLE

De vre-o două săptămâni a sosit în orașul nostru circuitul Hipodrom American al D-lui Ed. Braun.

În fie-care seară e vizitat de un public numeros, care pleacă încântat de cele ce a văzut.

Producțiunile artistice sunt variate și programele în fie-care seară se schimbă.

Ca artiști cari merita toată atențiunea am remarcat pe clovnul Gheza, un artist decorat, ale cărui producțiuni sunt pline de spirit.

D-l Papiano campionul român care ridică greutatea enormă cu o putere ce uimește pe spectatori.

D-l Josée abilul îmblânzitor și dresor de feare.

Mai sunt acei vrednici de văzut clovni Viliam și Bono, mica calăreața Olga Hermanos omul șerpe — în sfârșit și alte lucruri demne de văzut.

În vedere ca va sta foarte puțin indemnă pe Constanța să nu piarda ocazia și să meargă la circ.

CRONICA

În luna aceasta, fiind ocupat cu imprimarea în volum a „*Armăner*”, roman social din epoca renașterii românilor de la Pind, rog pe autorii cari mi-au trimis lucrările Domniei lor să mă scuze pentru întârzierea darilor de seamă — ce trebuia să apară în numărul de față — ramanînd să o fac în No. 9.

Din cauza întârzierii cu care ne-a sosit hîrtia, „*Armăner*” va apare negreșit în N-bre. Așteptăm dar rezultatul listelor spre a fixa numărul tirajului primei edițiuni.

Facem apel tuturor organelor cu cari avem schimb, să ne anunțe aparițiunea,

când mai cu seamă avem grija de ale trimite sumarul imprimat, cunoscându-se că dacă și de data asta glasul nostru va răsună în pustiu, ne vom vedea nevoiți a suspenda pe *Ovidiu* acelor organe cari ne vor da uitărei.

Monumentul frances

*Françë à ses soldats morts pour
la Patrie, 1854*

Acest epitaf se poate citi pe grandiosul monument ridicat în onoarea soldaților francesi morți cu ocazia războiului din Crimeea.

Osemintele lor găsindu-se pe malul mării, cu ocazia unor săpături, au fost depuse în cavoul monumentului cu mare pompă, la care au luat parte toate autoritățile.

Ziarele cari ne reproduc articolele le rugăm călduros să menționeze numele revistei „*Ovidiu*”.

Amicul nostru și colaborator Florian I. Becescu ne scrie o scrisoare duiosă din Colonia (Prusia).

În numărul viitor vom publica o scrisoare a sa plină de interes din țările departate unde călătorește poetul nostru.

MULȚUMIRE

În ultimul moment factorul poștal prezentându-mi un mandat pe suma de lei 60, abonamente la „*Armăna*”, mă simt dator a aduce viile mele mulțumiri D-nului Ștefan Nanulescu profesor de muzică la gimnaziul din Alexandria, fost profesor de canto al sub-semnatului, despre a cărui inimioșie am amintit în *Icoane din viață*.

Sunt 15 ani de când nu l'am mai văzut.

Manifestarea dragostei sale pentru un ideal național, care formează obiectul *Armănei*, mă determină să-i exprim prin publicație mulțumiri entusiaste și să arăt să asemenea acte sunt un îndemn puternic pentru noi servii artei, de a ne avînta în luptă cu sufletul plin de speranță într'un viitor fericit.

Petru Vulcan

BIBLIOGRAFII

A apărut: *Album de flori*, versuri de d. Petre Danilescu, vechiul nostru colaborator. Prețul unui volum e 1 leu 50 bani.

*
**

În curînd va apare *Cazarma*, unica revistă militară-literară, care va cuprinde pe lângă chestiuni militare, și o bogată și variată materie literară, toată din domeniul militarizmului.

Cazarma va apare la 10 și 24 ale fiecărei luni. Primul număr va apare la 25 Septembrie a. c.

Prețul abonamentului 8 lei pe an, 4 lei pe jum. an. Numărul 40 bani.

*
**

În curînd „*Armăna*” mare roman social din epoca renașterii poporului român de la Pind.

Volumul acesta se imprimă pe hârtie velină.

În pagini mișcatoare autorul ne zugrăvește viața întregului popor în toate manifestările ei.

Sunt minunat descrise târguri, comune și orașe din Macedonia, caractere și tipuri sugestive.

De prima oară în romanul acesta avem prilejul să cunoaștem pe aromânii cu moravurile, credințele și idealul lor.

Prețul unui volum e 2 lei, cu conținut de 300 pagini.

*
**

Calendarul Poporului român pe anul 1904.

În editura tipografiei „*Poporul român*“ din B.-Pesta a apărut cel mai însemnat și mai interesant calendar pentru românism cu o materie folositoare și atrăgătoare, pe un preț foarte efitin de un leu ca sa poata ajunge în mâinile fie-cărui român.

Un calendar românesc cu atâtea ilustrații și material așa bogat și felurit, încă n'am avut.

Cuprinde: Ciobanașul român (tablou), partea calendaristica, timbru și taxe, poște, telegraf, telefon, tarif postal, mandate postale, serviciul de mesagerie, tariful telegramelor, banii țarilor, șematism bisericesc, Reprezentanta fundației Gajdu, Dominiilor Europei.

Partea literara e reprezentata prin penele D-lor Al. Vlahuța, G. Coșbuc, Dionisie Stoica, Petru Vulcan, D. Stancescu, T. Filip, G. Popovici, Iosif I. Velceanu, Sebastian, V. Mureșianu, Gh. Todica, Gh. Gërda etc.

Mai cuprinde povețe, glume, snoave, teatru și numeroase ilustrații.

Cetitorii noștri și-l pot procura direct de la redacția noastră în schimbul sumei de 1 leu.

Pe lângă alte lucruri interesante, calendarul acesta ne oglindește manifestarea intelectuala a vieții fraților noștri de peste munți și e bine sa ne cunoaștem mai-de aproape suferințele, dorul și idealul.

Parintele Dobrescu de la Lipnița cum și colegul S-sale Th. Georghescu de la Pazarlia nu ne-au achitat încă abonamentul pe 2 ani. Până când o, prea sfinți parinți veți abuza de paciența noastră...?

Premiile Revistei „Ovidiu“

Direcțiunea revistei „*Ovidiu*“, dorind a mari numărul cititorilor, căci scopul revistei este de a forma educația maselor, a convenit cu casa cea mai însemnata de bijuterie din Constanța a D-lui P. Șapira, și a aranjat în așa mod în cât cu începerea numărului de față Direcțiunea revistei „*Ovidiu*“ poate oferi abonaților săi premiile cari se arata mai jos în condițiunile următoare:

Veri-ce cititor care ne va procura 2 abonați, va primi ca premiu un serviciu de scris lucrat în os cu Suvenir de Constanța.

Veri-ce abonat care ne va înainta costul a 5 abonamente pe suma de lei 30, i se va deservi la destinație o scrumiera de masa cu vederea orașului Constanța, o etajera lucrata artistic în culori reprezentând vederi pitorești.

Acela din abonații noștrii care ne va înainta costul a 10 abonamente pe suma de lei 60, va primi prin poșta una frumoasa fructiera, sau ceas deșteptător și o vedere a orașului Constanța.

Pe lângă aceste premii toți abonații noștri cari ne vor achita costul abonamentului pe anul corent vor concura la tragerea a 10 premii cari consta din diferite obiecte artistice executate ce se afla expuse la magazinul de încredere cu ceasornicarie P. Șapira.

D-l Șapira, întorcandu-se din străinatate, a adus toate aceste obiecte anume pentru premiile revistei „*Ovidiu*“.

Tragerea va fi irevocabila la 1 Ianuarie 1904. Fie-care abonament platit este numerotat și va participa la tragere cu numărul abonamentului și se vor anunța prin „*Ovidiu*“ numerele câștigătoare și în vitrina magazinului Șapira.

Directiunea.

